

ZORUNLU BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ

NEDİR NE DEĞİLDİR?

Zorunlu Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) uygulamasına ilişkin yasa tasarısı "şipşak" kabul edildi. Daha ne olduğunu anlamamıştık ki, Zorunlu/Otomatik Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) uygulamasının 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla kademeli olarak yürürlüğe girdi.

Zorunlu BES hayatımızı nasıl etkileyecek?

Uygulamayla birlikte her ay, sosyal güvenlik primine esas brüt kazancımızdan %3 kesinti yapılacak. Yani prim ve sosyal ödeneklerimiz de BES kesintisine dahil olacak.

Bakanlar Kurulunun, bu oranı 2 katına çıkarma, azaltma veya orana sınır getirme yetkisi var.

Eee para biriktiriyoruz işte!

Bize ne faydası var bu kesintilerin?

Şaka bir yana diğer tüm bireysel emeklilik sistemleri gibi, ödediğimiz primler, bir fonda birikiyor ve birikmiş olan parayı geri alabiliriz.

Yalnızca sistemde **en az 10 yıl** kalan ve **56 yaş** koşulunu tamamlayan BES'liler, birikimlerinin tamamını bir defada alıp sistemden ayrılabilirler veya maaş şeklinde almayı tercih edebilirler. Bu şartlar dışında bir sebeple ayrıldığımızda hep kesintiler olacak.

Upuzun bir zamanmış! 10 yıl ve 56 yaş şartlarını sağladığımızda ne kadar para biriktirmiş oluruz ?

Zorunlu BES'te, devlet sisteme giren herkese ilk başta 1000 TL ve ayrıca her ay **yüzde 25'i** oranında katkı yapacak, aslında emeklerimizle biriken kamu kaynaklarından sisteme aktaracak.

Devlet katkısını kesintisiz almak için 56 yaşını beklemek şart!

Sistemde tamamlanan yıl sayısı	Devlet katkısı Hakediş oranı
0-3	%0
3-6	%15
6-9	%35
10 – Emeklilik öncesi	%60
Emeklilik dönemi	%100

10 yıl sistemde kalıp, 56 yaşını dolduran zorla tasarruf yaptırılan bir çalışanın toplam birikimi şöyle hesaplanabilir:

Mühendis Asgari Ücreti prime esas kazanç	Asagiri kesinti tutarı (%3)	Yıllık ödeme tutarı	10 yıllık ödeme tutarı	Devlet katkısı (%25)	Devlet katkısı (Otomatik katılım)	Toplam birikim
5.000 TL	150 TL	1800 TL	18.000 TL	4500 TL	1000 TL	23.500 TL

Mühendis asgari ücreti alan bir çalışan, aylık 150 TL ödeme yapıp, 56 yaş ve 10 yıl koşulunu tamamladığında, devlet katkısı ile beraber ancak ve ancak 180 TL ücret alacak. Elbette fondaki paranın başına herhangi bir kaza gelmez ise...

Dünden bugüne zorunlu tasarruf maceraları pek meşhurdur ülkemizde. Konut edindirme yardımının başına gelenleri, deprem vergileriyle toplanan paraların nerelere gittiğini hatırlatmayı bir borç biliriz.

Peki, daha erken ayrılırsak birikmiş paramızı geri alabiliyor muyuz?

Alıyoruz almasına da, ödediğimiz primler ve devlet katkısı üzerinden kesintiler yapılarak.

Zorla yaptırılan BES birikimlerinin bir garantisi var mı?

Felaket tellallığı yapmak istemeyiz ama BES'te ne şirketler garanti veriyor, ne de devlet garantisi söz konusu. Zorunlu risk:(

Zorunlu BES ile işverenin seçtiği bir sigorta şirketine ödeme yapacağız. İstedığımız emeklilik şirketini seçme hakkımız ne yazık ki yok.

'Ben zaten BES'e dahilim, mevcut sistemle devam edebilirim herhalde' diyenleri duyar gibiyiz...

Zorunlu BES'te çalışanlar sisteme otomatik olarak dahil olacağı için, mevcut durumda bireysel emeklilik sözleşmesi olanlar ikinci bir sisteme daha dahil olacak.

Sigorta şirketini kim, nasıl seçecek?

İyi ama ya işsiz kalırsak ya da iş değiştiresek, Zorunlu BES sözleşmemiz ne olacak?

İşsiz kalırsak ve sistemden ayrılmak istersek, kesintilerle kuşa dönecek paramızı geri alabiliriz pek tabii.

İş yeri değiştirdiğimizde ise, isteyen, yeni iş yerindeki plana birikim transferi ya da plan değişikliği ile geçiş yapabilir.

Zorunlu BES'le çifte emeklilik mümkün mü?

Tüm BES uygulamaları gibi, Zorunlu BES de bir sosyal sigorta sistemi değil tasarruf yap(a)mayan bireyleri tasarrufa zorlayan uzun vadeli bir bireysel yatırım sistemi.

BES ne sosyal güvenlik sisteminin sağladığı gibi emeklilik hakkına benzer bir hakkı, ne de sağlık ve diğer sosyal güvenlik hizmetlerini sunuyor. Üstelik Zorunlu BES'te işveren katkı payı da yok. Zorunlu BES bir emeklilik programı değil.

Zorunlu BES'e mecbur muyuz? Sistemden nasıl çıkarız?

Hayır, BES'e mecbur değiliz. Sistemden çıkabiliriz.

Öncelikle işverenin seçtiği BES şirketi, maaşlarımızdan kesilen paraların hesaplarına yatmasının ardından çalışanlara posta ya da e-mail ile bildirim yapacak. BES şirketinin bildiriminden itibaren **2 ay** içinde **işverene** ya da **BES şirketine** yine posta ya da e-mail yoluyla çıkma talebimizi ileterek bu zorunluluktan kurtulabiliriz. BES şirketi, talebimizin ardından

10 gün içinde iki aylık kesintilerin tamamını çalışana geri vermekle yükümlü.

2 aylık süreden sonra aynı şekilde sistemden çıkmak mümkün. Ancak bu durumda ödediğimiz primler üzerinden çeşitli kesintiler yapılıyor, hak kaybı yaşıyoruz.

BES'ten Çık'mak için takvimlerinizi şimdiden ayarlayın.

* Bu broşür, DİSK'in "Soru ve Yanıtlarla Zorunlu Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) Raporu"ndan faydalanılarak hazırlanmıştır.

PoliteknikBilgi

/halkinmuhendisleri

www.politeknik.org.tr

politeknik
Halkın Mühendisleri Mimarları Şehir Plancıları